

КОНТО ПРОФИТ

konto@profit.mk | facebook.com/kontoprofit

02 609 1551 | 070 22 11 65

profit.com.mk

***Трошоци поврзани со работењето
на трговските друштва во услови
на COVID-19 од даночна,
нормативна и сметководствена
перспектива***

МАКЕДОНСКИ
КВАЛИТЕТ
2017

MACEDONIAN
QUALITY
2017

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

*сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit*

Содржина

1. Протоколи за работа..... 3
2. Третман на разни трошоци од сметководствен и даночен аспект..... 8

Ваши компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

Заради успорување и перспективно запирање на ширењето на коронавирусот кај нас беа направени чекори во насока на пропишување на протоколи за работи и беа преземени низа заштитни мерки кои се однесуваат на скоро сите стопански субјекти кај нас.

Целта е секако заштита на здравјето на населението, но не смее да се занемари и фактот што овие мерки се најчесто поврзани и со предизвикување на дополнителни трошоци во работењето на стопанските субјекти.

Следствено, мора да се размислува и во насока на давање на правилен сметководствен и даночен третман на овие трошоци. Токму ова прашање е во фокусот на овој напис.

1. Протоколи за работа

Конкретните протоколи кои специфично треба да ги почитуваат одредени економски субјекти (ресторани, хотели и слично) може да ги најдете на [следниот линк](#).

На ова место ќе го издвоиме протоколот број 15 од **Одлуката за мерки за спречување на внесување и ширење на коронавирус COVID-19 донесена од страна на Владата за време на траењето на вонредната состојба**, кој се однесува за превентивни мерки за сите работни места Универзалните мерки за спречување на пренесувањето на COVID-19 што важат за сите работни места и за сите лица на работни места, односно за работодавачите, раководителите, работниците, договарачите, клиентите и посетителите.

Овој протокол ги вклучуваат следниве мерки:

Хигиена на рацете

- Редовно и темелно **миење на рацете со сапун** и вода или **дезинфекција на рацете со средство за дезинфекција на база на алкохол** пред отпочнување со работа, пред јадење, често пати за време на работната смена, особено по контакт со колеги или клиенти, по одење во тоалет, по

Ваши компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

контакт со секрети, екскрети и телесни течности, по контакт со потенцијално загадени предмети (ракавици, облека, маски, користени хартиени марамчиња, отпад), **и веднаш по отстранување на ракавиците и друга заштитна опрема, а пред допирање на очите, носот или устата.**

- Треба да се постават **станции за хигиена на рацете, како што се станици за миење на раце и диспензери за дезинфекција на раце на истакнати места во работната средина** и до нив треба да имаат пристап сите вработени, договарачи, клиенти или купувачи и посетители, заедно со информативни материјали за промовирање на хигиена на рацете.

Респираторна хигиена

- Промовирајте респираторна хигиена од страна на сите луѓе на работното место. Осигурете дека **на работното место има на располагање доволно заштитни маски за лице и хартиени марамчиња** за оние вработени на кои им тече носот или кашлаат на работа, како и **канти за отпадоци со капаи за хигиенско одлагање на отпадот.**

- На видно место истакнете **промотивен материјал за носење заштитна маска на лицето како и упатство за нивна правилна употреба.** Известете ги работниците доколку некој е болен дека не треба да доаѓа на работа. Ако некој член на персоналот или работник не се чувствува добро додека е на работа, обезбедете медицинска маска за да може безбедно да се врати дома.

Физичко дистанцирање

- Воведете мерки за **одржување на растојание од најмалку 1 метар** помеѓу луѓето и избегнување на директен физички контакт со други лица (на пр. прегрнување, допирање, ракување), строга контрола врз надворешниот пристап на странки и контакти во насока на одржување на ред физичка дистанца (обележување ознаки на подот, прегради и сл.).

Вашиот компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

- Намалете ја густината на луѓето во зградата, односно физичкото растојание од најмалку 1 метар помеѓу работните позиции и во заедничкиот простор, како влезови / излези, лифтови, остави / кантини, скали, каде што може да дојде до собирање или редици на вработени или посетители / клиенти.

- Намалете ја потребата за физички состаноци, односно да се користи опрема за телеконференции.

- Избегнувајте групирања со воведување на флексибилно работно време за вработените за да се намали собирањето на вработените во заедничките простори, како што се влезови или излези.

- Организирајте или зголемете ја работата во смени или поделете ги тимовите, или пак, организирајте работа од далечина доколку е возможно, согласно работниот процес.

- Одложете или откажете ги настаните на работното место што вклучуваат близок и продолжен контакт меѓу учесниците, вклучително и социјални собири.

Намалување и организирање на патувања поврзани со работата

- Откажете или одложете ги патувањата во региони каде има трансмисија и зголемен број на лица со COVID-19 во заедницата, а кои не се неопходни, обезбедете дезифициенси за раце за работниците кои мора да патуваат, советувајте ги работниците да се придржуваат на инструкциите во местата каде што патуваат, и дадете им информации со кого да контактираат ако не се чувствуваат добро за време на патувањето.

- Работниците кои се враќаат од области каде што постои трансмисија на COVID-19 треба самите да ја следат својата здравствена состојба и можна појава на симптоми во тек на 14 дена и да ја мерат телесната температура два пати на ден, ако не се чувствуваат добро,

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

треба да останат дома, да се самоизолираат и веднаш да стапат во контакт со својот матичен лекар и епидемиолог.

Редовно чистење и дезинфекција на работната средина

- **Редовно чистење со користење на сапун или неутрален детергент со вода**, како и механичко чистење (четкање, стружење) со цел отстранување на нечистотиите, остатоците и другите материјали од површините. По завршувањето на процесот на чистење, се врши дезинфекција за да се деактивираат (т.е. убијат) патогените и другите микроорганизми на површините.

- **Површините што често се допираат треба да се утврдат како приоритет за дезинфекција** (делови што често се користат, рачки на врати и прозорци, прекинувачи за светла, кујната и површини каде се подготвува храна, површини во бањи, тоалети и славини, екрани на допир на лични уреди, тастатури на персонални компјутери и работни површини).

- **Растворите за дезинфекција секогаш мора да се подготвуваат и користат според упатствата** на производителот, вклучително и упатствата за заштита на безбедноста и здравјето на работниците кои вршат дезинфекција, **со употреба на лична заштитна опрема** и избегнување на мешање на различни хемиски средства за дезинфекција.

- **За работните места на затворено, генерално не се препорачува рутинска примена на средства за дезинфекција на површините во средината со распрскување или замаглување, бидејќи е неефикасна во отстранување на загадувачи надвор од директните зони на прскање** и може да предизвика иритација на очите, респираторните органи и кожата и други токсични ефекти.

- **За работните места на отворено, во моментов нема доволно докази за поддршка на препораките за прскање или фумигација од голем обем.**

Ваши компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

- Прскање на лица со средства за дезинфекција (како на пр. во тунел, затворен простор или комора) не се препорачува во никакви околности.

Комуникација, обука и едукација за ризици

- Обезбедете промотивни материјали: постери, видеа и електронски табли за прикажување на пораки за зголемување на свеста за COVID-19 кај работниците и промовирање на безбедни индивидуални практики на работното место.

- Редовно информирајте ја епидемиолошката служба од регионалниот Центар за јавно здравје при појава на ризикот од COVID-19. Управување со лица со COVID-19 или нивни контакти

- Работниците кои не се чувствуваат добро или кај кои се појавуваат симптоми што одговараат на COVID-19, треба да останат дома, да се самоизолираат и да контактираат со медицинско лице или со локалната линија за информации за COVID-19 за совети.

- Сите работници сами да го следат своето здравје и редовно да ја мерат телесната температура.

- Мерењето на температурата на работното место треба да се разгледа како опција само во контекст на комбинација на мерки за превенција и контрола на COVID-19 на работното место и заедно со комуникација за ризикот.

- Треба да се почитуваат стандардни оперативни процедури за управување со лице кое ќе се разболи на работното место, а постојат сомневања дека има COVID-19, вклучително и сместување на лицето во просторија за изолација, ограничување на бројот на лица кои имаат контакт со него, употреба на лична заштитна опрема и последователно чистење и дезинфекција.

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

- Задолжително е да се контактира со регионалниот епидемиолог и да се води евиденција за присуство на состаноци за да се олесни следењето на контактите.

- Луѓето кои биле во близок контакт на работното место со лице со лабораториски потврден COVID-19 по направената проценка од страна на локалниот епидемиолог треба да бидат ставени во домашна изолација, во период од 14 дена од последниот контакт со тоа лице.

Од претходно изложеното станува очигледен размерот на дополнителните трошоци кои стопанските субјекти ќе мора да ги сносат за да функционираат во претстојниот период.

2. Третман на разни трошоци од сметководствен и даночен аспект

Во продолжение преку неколку практични примери ќе се осврнеме на сметководствениот и даночниот третман на разните трошоци.

Пример 1: Заради редовно и темелно миење на рацете со сапун и вода и дезинфекција на рацете со средство за дезинфекција на база на алкохол работодавачот на свој трошок од добавувачи во земјата набавува 100 течни сапуни во шишиња од по 0,5 литри, по цена од 150 денари по шише + 18% ДДВ и 100 шишиња средства за дезинфекција од по 0,33 литри, по цена од 120 денари по шише + 18% ДДВ.

Третманот на оваа набавка од даночен аспект и сметководствената евиденција се прикажани во продолжение:

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

+	-
401000/ 15.000	2200/ 31.860
401001/ 12.000	
130018/ 4.860	

Евиденција на влезната ф-ра за сапуни и средства за дезинфекција

Во овој случај субјектот има право на одбивка на влезниот ДДВ за набавките на овие средства. Истите претставуваат признат расход за целите на данокот на добивка и не предизвикуваат потреба да се пресметува обврска и да се плаќа ДЛД.

Пример 2: Заради заштита на здравјето на вработените и согласно протоколите за работа, работодавачот набавува 1.000 заштитни маски за лице по цена од 30 денари + 18% ДДВ по маска, 500 пакувања хартиени марамчиња по цена од 10 денари + 18% ДДВ по пакување, 1.000 пара хигиенски ракавици по цена од 10 денари + 18% ДДВ по пар, како и 20 канти за отпадоци со капаи за хигиенско одлагање на отпадот по цена од 500 денари + 18% ДДВ по канта.

Покрај тоа, работодавачот нарачува и подни ознаки (налепници за одржување на физичка дистанца) и промотивен материјал кој ќе биде истакнат на видно место и се однесува на упатство за носење заштитна маска на лицето како и упатство за нивна правилна употреба. Подните ознаки и промотивниот материјал ги набавува за цена од 6.000 денари + 18% ДДВ.

Третманот на овие набавки од даночен аспект и сметководствената евиденција е прикажан во продолжение:

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

+	-
401005/ 30.000	2200/ 64.900
401006/ 5.000	
401007/ 10.000	
408000/ 10.000	
130018/ 9.900	

Евиденција на влезната ф-ра за заштитни маски, марамчиња, хигиенски
ракавици и корпи за отпадоци со капак

419000/ 6.000	2200/ 7.080
130018/ 1.080	

Евиденција на влезната ф-ра за подни ознаки и промотивни материјали

И во овој случај субјектот има право на одбивка на влезниот ДДВ за набавките на овие средства и услуги. Истите претставуваат признат расход за целите на данокот на добивка и не предизвикуваат потреба да се пресметува обврска и да се плаќа ДЛД.

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

Пример 3: Заради одржување на редот во маркетот и заради придржување до мерките пропишани со протоколите работодавачот од агенција за обезбедување на имот ангажира надворешно лице (редар). За услугата агенцијата за обезбедување доставува месечна фактура во износ од 30.000 + 18%. Одговорните лица на маркетот исто така набауваат 50 визира по цена од 500 денари + 18% ДДВ по визир.

Покрај тоа, работодавачот, пред да отпочне со работа се рашава да ги тестира сите вработени за да се осигура дека никој од нив не е заразен со коронавирусот. Станува збор за 50 вработени лица. Одговорните лица на маркетот се решаваат да го тестираат и лицето кое ќе биде ангажирано како редар од страна на агенцијата за обезбедување на имот. Еден тест чини вкупно 2.500 денари. Сите трошоци за тестирање ќе ги покрие маркетот, за што ќе добие фактура од здравствената установа која ќе ги изврши тестирањата.

Третманот на овие настани е прикажани во продолжение:

+	-
413000/ 30.000	2200/ 35.400
130018/ 5.400	

Евиденција на влезната ф-ра за осигурувањето на имот (ангажираното лице)

401008/ 25.000	2200/ 29.500
130018/ 4.500	

Евиденција на влезната ф-ра за визира

Вашиот компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | веитачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

Повторно, како и во претходните случаи субјектот има право на одбивка на влезниот ДДВ за набавките на овие средства и услуги. Истите претставуваат признат расход за целите на данокот на добивка и не предизвикуваат потреба да се пресметува обврска и да се плаќа ДЛД.

Но последниот случај е малку поинаков. Имено, кога се работи за тестовите за коронавирус, субјектот истите ги прави самоиницијативно заради обезбедување на уште поголемо ниво на заштита на здравјето од минималното што протоколите го бараат. Заради тоа, сите трошоци направени за тестирањата:

- Се оданочуваат со ДЛД, без разлика дали се ондесуваат на покриени трошоци за тестирање на вработени или надворешни лица (како друг доход, заради лесно администрирање наједноставно на име на одговорното лице во е-ПДД, вид Т.11, и подвид S11.2) и
- Вкупниот трошок за тестирањето (со вклучен ДЛД) е непризнат расход за целите на данокот на добивка.

Следствено, евиденцијата на овие настани ќе е како во продолжение.

+	-
419099/ 127.500	2200/ 127.500
Евиденција на влезната ф-ра за тестирањата (419099 е непризнат расход)	
447099/ 25.000	2350/ 29.500
Евиденција на пресметката од е-ПДД системот (447099 е непризнат расход)	

Ваш компас на патот кон успехот

КОНТО ПРОФИТ

сметководство | обуки | економско-правен консалтинг | вештачења
profit.com.mk | konto@profit.mk | fb.com/kontoprofit

Подготвил: Благоја Грозданов

Скопје, јули 2020